

De Aba Vrouwenoorlog

De Aba Vrouwenoorlog van 1929 was een opstand onder leiding van plattelandsvrouwen van verschillende etnische afkomst in Nigeria tijdens de Britse bezetting. Het wordt algemeen gezien als het eerste grote protest tegen Britse autoriteiten in West-Afrika en duurde maanden voor het kon worden bedwongen. De Vrouwenoorlog werd een historisch voorbeeld van feministisch en antikoloniaal verzet.

De kiem van het protest lag in een verandering in het heersende systeem, in 1914 opgelegd door de Nigeriaanse koloniale gouverneur Lord Lugard. Vanaf toen konden Britse bestuurders lokale leiders ook wel Warrant Chiefs genoemd aanwijzen en indirect via hen regeren. Deze verandering was vooral nadelig voor vrouwen, die tot dan toe politieke functies hadden en een belangrijke rol speelden in de economie. Sinds de Britse invasie werden zij van deze functies geweerd en werden alleen mannelijke bestuurders aangesteld.

Het protest ontstond door een conflict in 1929, toen Mark Emereuwa, vertegenwoordiger van bestuurder Okugo, het terrein van Igbo-vrouw Nwanyereuwa betrad en haar opdracht gaf om haar bezit te taxeren. Het jaar ervoor waren belastingen ingevoerd voor mannen en de Britse bestuurders wilden hun tellingen nu uitbreiden door vrouwen, kinderen en vee ook mee te belasten. Dit zou desastreuze gevolgen hebben voor de essentiële plek die vrouwen innamen in de economie. Nwanyereuwa verzette zich tegen Emereuwa, wat leidde tot een opstand waarbij meer dan 10.000 vrouwen in de stad Okolo protesteerden.

Drie andere vrouwen, Ikonna, Mwannedia en Nwugo, zetten de opstand voort in november en december (jaartal), waarbij fabrieken werden geplunderd en rechtbanken in brand gezet. Met passie en intelligentie spraken ze in het openbaar en lukte het ze om gespannen situaties te kalmeren.

Nwanyereuwa speelde ook een belangrijke rol in het geweldloos houden van de protesten en adviseerde vrouwen om te zingen en dansen in de traditie van "sitting on the man" — het bespotten van mannen door middel van grove teksten en obscene gebaren.

De protesten van de vrouwen waren van een omvang en niveau nooit eerder vertoond in een koloniale staat in Afrika, waar uiteindelijk 25.000 vrouwen bij betrokken waren. Rond 55 vrouwen kwamen om en nog meer raakten gewond door de koloniale troepen. Als gevolg van de protesten werd de positie van vrouwen onder koloniaal bestuur sterk verbeterd. In sommige gebieden lukte het vrouwen om bestuurders te vervangen of ze werden aangesteld in eigen rechtbanken. Vrouwenbewegingen in Nigeria zijn sterker geworden en latere protesten zijn door de Vrouwenoorlog geïnspireerd.